

Försäkringsvillkor för utrustning

FÖRSÄKRINGSVILLKOR FÖR UTRUSTNING

INNEHÅLL

A. INLEDNING

---

1. Försäkringshandlingar	5
2. Definitioner	5
3. Utrustning för vilka detta villkor gäller	6
4. Bestämmelser om premieberäkning	6
5. Självrisiker	7
6. Försäkringsformer	8
7. Giltighetsområde	8

C. EGENDOMSSKYDD

---

1. Gemensamma villkor för egendomsskydd	9
2. Brandförsäkring	9
3. Stöld och inbrott inklusive skadegörelse	10
4. Vagnskadeförsäkring	13

D. VÄRDERINGS- OCH ERSÄTTNINGSGREGLER

Värderings- och ersättningsregler	15
-----------------------------------	----

E. SÄRSKILT VILLKOR

---

1. Särskilt stöldskydd - spårsändare	17
--------------------------------------	----

F. FÖRSÄKRINGSREGLER

---

1. Försäkringsgivare och tillsynsmyndighet	18
2. Försäkringsavtalet	18
3. Premien	20
4. Begränsningar av Trygg-Hansas ansvar	22
5. Reglering av skada	25
6. Preskription av rätt till ersättning	27
7. Regler i särskilda fall	28
8. Så hanterar vi dina personuppgifter	30
9. Tillämplig lag	32

G. VAD GÖR DU OM DU INTE TYCKER SOM VI?

Bussnämnden	33
Maskinnämnden	33
SÅ-nämnden	33
SMF-nämnden	34
Taxinämnden	34
Försäkringsnämnden för Trygg-Hansa	34
Allmän Domstol	35

A. INLEDNING

A.1 Försäkringshandlingar

Försäkringshandlingarna består av

- detta försäkringsvillkor
- andra försäkringsvillkor vi hänvisar till
- försäkringsbrevet
- kundmeddelanden.

A.2 Definitioner

FÖRSÄKRAD

Var och en till vars förmån försäkringen gäller enligt försäkringsbrevet. Se även begreppet försäkringstagare.

FÖRSÄKRAD EGENDOM

Det fordon som anges i försäkringsbrevet/avtalet, och utrustning som kan anses vara normal för ett fordon av samma slag, fabrikat och användningssätt som det försäkrade.

FÖRSÄKRINGSFALL

Skada eller annan händelse som omfattas av försäkringen.

FÖRSÄKRINGSTAGARE

Den som har avtal om försäkring med bolaget. Se även begreppet försäkrad.

HÖJDLEDSSKADA

Med höjdledsskada menas då utrustning på fordon kolliderar med viadukt, portal, hängande ledningar eller liknande eller gör så att fordonet fastnar i tunnel.

MARKNADSVÄRDE

Den skadade egendomens värde i allmänna handeln omedelbart före skadetillfället.

NEDSÄTTNING

Minskning av försäkringsersättning därför att försäkringstagaren/brukaren/föraren inte följt säkerhetsföreskrifter eller lämnat oriktiga uppgifter till bolaget.

PREKLUSION

Inom den tid som man måste ställa sin fordran på ersättning för att rätten till ersättning inte skall gå förlorad.

PRESKRIPTIONSTID

Inom den tid som man måste framställa anspråk på ersättning för att rätten till ersättning inte skall gå förlorad.

PRISBASBELOPP

Med prisbasbelopp avses här det prisbasbelopp som fastställts enligt Lag om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade.

SJÄLVRISK

Vid varje skadetillfälle dras från den sammanlagda skadekostnaden ett belopp som den försäkrade själv svarar för. Detta belopp utgör den försäkrades självrisk.

SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

Med säkerhetsföreskrift avses en föreskrift om vissa bestämda handlingsätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada.

Den som bryter mot säkerhetsföreskrifter riskerar att få avdrag på ersättningen

A.3 Utrustning för vilka detta villkor gäller

- Verktygsvagn/farmartank och lättare fordonstillbehör såsom däck, handverktyg, handmaskiner, instrument med mera.
- Tyngre fordonstillbehör såsom lösflak, vältar, grävskopor, grusspridare med mera.
- Skogskoja/Manskapsvagn.

A.4 Bestämmelser om premieberäkning

A.4.1 UPPGIFTER TILL GRUND FÖR PREMIEBERÄKNING

A.4.1.1 Premieberäkning

Premien är beräknad bland annat efter de uppgifter som framgår av försäkringsbrevet. Om försäkringstagaren lämnar oriktiga eller ofullständiga uppgifter när försäkringen tecknas gäller vad som sägs i F.4.1 Upplysningsplikt.

Premien för flerfordonsavtal beräknas preliminärt vid försäkringstidens början. Efter avstämning av förändringar i fordonsbeståndet under försäkringstiden debiteras slutlig premie, vilken således kan bli högre eller lägre än preliminär premie.

A.4.1.2 Upplyningsplikt

Försäkringstagaren skall meddela Trygg-Hansa om de uppgifter som anges i försäkringsbrevet har ändrats. Sker inte detta gäller vad som sägs i F.4.2 Riskökning.

A.4.1.3 Utrustningsvärde

Premien för utrustningsförsäkringen är bland annat beräknad med hänsyn till utrustningens historiska nyvärde i allmänna handeln den dagen försäkringen tecknades. Detta belopp finns angivet i försäkringsbrevet.

Visar det sig vid skada att för låg premie betalats på grund av att utrustningens historiska nyvärde överstiger det i försäkringsbrevet angivna gäller vad som sägs i F.4.1 Upplyningsplikt.

A.4.2 INDEXSTYRD PREMIEJUSTERING

Premien räknas varje år upp enligt ett fordonsindex. Detta index är framtaget av Statistiska Centralbyrån på beställning av Trygg-Hansa. Det som påverkar index är bland annat sjukvårdskostnader, verkstadskostnader, reservdelspriser och delar av Konsumentprisindex och Entreprenadindex. Index är framräknat som ett snitt för samtliga typer av fordon.

Utöver detta så har Trygg-Hansa möjlighet att justera premien.

A.5 Självrisiker

Om försäkringstagaren drabbas av flera skador vid samma tillfälle gäller försäkringen med en självrisk, den högsta, enligt följande

- då ersättning skall lämnas från flera försäkringsformer i utrustningsförsäkringen
- då ersättning skall lämnas från både utrustnings- och privat sakförsäkring i Trygg-Hansa
- då ersättning skall lämnas från både utrustnings- och företagsförsäkring i Trygg-Hansa.

Försäkringen gäller med högst två självrisiker

- om försäkringstagaren har flera utrustningsförsäkringar i Trygg-Hansa och den försäkrade egendomen skadas vid samma tillfälle genom brand, stöld, inbrott, uppsåtlig skadegörelse orsakad av annan person eller annan yttre olyckshändelse.

A.6 Försäkringsformer

A.6.1

Följanden försäkringsformer ingår i Utrustningsförsäkringen.

Egendomsskydd

- brandförsäkring
- stöld och inbrott
- skadegörelse
- vagnskadeförsäkring.

A.7 Giltighetsområde

- Utrustningsförsäkring till entreprenad-, mobilkran- eller skogsverksamhet gäller inom Norden.
- Utrustningsförsäkring till bussverksamhet gäller inom EES-området , Andorra och Schweiz.
- Utrustningsförsäkring till taxi- eller åkeriverksamhet (lastbil) gäller inom det så kallade Gröna kort-samarbetet.

Anmärkning: Gröna kort-samarbetet kan komma att utökas eller inskränkas.
(se Trafikförsäkringsföreningens webbplats tff.se)

C. EGENDOMSSKYDD

C.1 Gemensamma villkor för egendomsskydd

C.1.1. FÖRSÄKRAD EGENDOM

Utrustning som är normal för entreprenad-, mobilkran-, skogs-, buss-, taxi- och åkeriverksamhet (lastbil).

Mobiltelefon ingår inte.

C.1.2 FÖRSÄKRAT INTRESSE

Försäkringen gäller för dig som är försäkringstagare. Men den gäller endast om du är utrustningens verkliga ägare och huvudsaklige brukare. Detta intresse ska vara lagligt. Dessutom avser försäkringen försäkringstagarens intresse enligt Försäkrad egendom C.1.1 som är lånad, hyrd eller ägd av utrustningens brukare. Detta innebär att du kan bli utan ersättning om du är registrerad som ägare och har tecknat försäkring för utrustningen trots att du inte äger det eller huvudsakligen brukar det.

Har du köpt utrustningen på avbetalning eller kredit har Trygg-Hansa rätt att lämna ersättning till säljaren. Sådan ersättning lämnas högst med säljarens återstående fordran enligt reglerna i konsumentkreditlagen eller lagen om avbetalningsköp (1978:599) mellan näringsidkare med flera. Om du hyrt (leasat) utrustningen har vi rätt att lämna ersättning till ägaren.

C.1.3 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE VID SKADA

- a) om utrustningen inte uppfyller de svenska myndighetskraven.
- b) som inträffar när utrustning används eller utför arbete på fruset vatten, om det inte används på vinterväg som Trafikverket ansvarar för.

C.2 Brandförsäkring

C.2.1 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR SKADA

- a) genom brand, brand som anlagts av tredje man*, blixtnedslag eller explosion.
- b) på grund av köld, väta eller korrosion/oxidation.
- c) genom kortslutning i kablar och ledningar och direkta följdskador på strömförbrukare.

* med tredje man menas annan än dig själv som handlat utan ditt samtycke

C.2.2 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE FÖR SKADA

- a) på däck och slangar genom explosion i dessa.
- b) i samband med stöld, inbrott eller tillgrepp. Sådan skada ersätts genom stöld och inbrott.

Anmärkning till C.2.1 och C.2.2

Med brand avses eld som kommit lös. Med kabel avses isolerad ledning mellan strömkälla och komponent/ förbrukare. Med kortslutning menas överledning mellan kabel och annan ledare som normalt inte är i kontakt med varandra.

C.2.3 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

1. Starkströmsanordning som används i utrustningen skall vara provad och godkänd. Fabrikantens anvisningar skall följas.
2. Föreskrifter som myndighet utfärdat för att förhindra eller begränsa skada och som gäller för utrustningen eller den lokal där utrustningen i regel förvaras, skall iakttas.
3. Svetsningsarbete får endast ske om nödvändiga säkerhetsåtgärder vidtagas såsom friläggning och demontering av brännbart material.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs

Ersättningen minskas, normalt med 25 %. Regler om nedsättning av ersättningen finns i F.4.4 Brott mot säkerhetsföreskrifter.

C.2.4 SJÄLVRISK

Självrisk är 20 % av prisbasbeloppet om inte annat anges i försäkringsbrevet.

C.3 Stöld och inbrott inklusive skadegörelse

Ägaren skall styrka innehavet av stulen egendom, lämpligen med ursprungskvitto eller originalgarantibevis. Tillverkningsnummer bör vara angivet och egendomen märkt med personnummer/organisationsnummer.

C.3.1 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR SKADA

- a) genom stöld och inbrott
- b) genom egenmäktigt förfarande av utrustning
- c) genom rån
- d) genom försök till stöld, inbrott, egenmäktigt förfarande av utrustning eller rån.

Inträffad skada skall polisanmälas.

C.3.2 UNDANTAG

Försäkringen gäller inte för skada genom egenmäktigt förfarande av utrustning eller försök till sådant brott som orsakats av person som tillhör samma hushåll som försäkringstagaren.

Anmärkning till C.3.1 och C.3.2

Förklaring till vissa begrepp i brottsbalken, observera att försäkringen endast omfattar stöld, egenmäktigt förfarande av utrustning, rån och försök till sådana brott.

Stöld

Någon tar annans egendom utan lov och behåller, säljer eller ger bort den.

Egenmäktigt förfarande av utrustning

Någon tar utan lov utrustning som tillhör annan, men utan avsikt att behålla eller sälja det.

Rån

Någon som med våld eller hot om våld, som framstår som trängande fara, tar någon annans egendom.

Förskingring

När egendom överlämnas till annan person med förutsättning att egendomen ska lämnas tillbaka, och denne i stället behåller, säljer eller ger bort den. Exempel på förskingring är om en säljare låter en person provköra ett fordon och denne försvinner med fordonet.

Olovligt förfogande

Någon innehar annans egendom eller egendom som annan har rättigheter i (till exempel egendom som köpts på avbetalning) och säljer den utan lov eller på annat sätt disponerar över egendomen så att ägaren eller den som har rättigheter i egendomen går miste om sina rättigheter.

Olovligt brukande

Någon som utan lov använder annans egendom och därigenom orsakar ägaren skada, förlust eller annan olägenhet.

Bedrägeri

Någon skaffar sig fördelar genom att med felaktiga uppgifter förmå någon att handla på ett sätt som innebär skada för denne.

C.3.3 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

Utrustning

Utrustning skall vara inlåst i utrymme, som endast disponeras av försäkringstagaren.

- Utrustning för buss-, taxi- eller åkeriverksamhet (lastbil) som på grund av storlek, användning eller liknande inte rimligtvis kan förvaras inlåsta, skall förvaras aktsamt.
- Utrustning för entreprenad-, mobilkran- och skogsverksamhet som på grund av storlek såsom skopa, rivare, skärare, gafflar, kranarm, hydraulhammare med mera, inte rimligtvis kan förvaras inlåsta, skall
  - vara fastlåsta med av Trygg-Hansa godkänt stöldskydd, kätting och hänglås av minst klass 3 enligt SFF Svenska Stöldskyddsforeningens norm. Vid stöldskada skall ett ursprungskvitto på godkänt stöldskydd skickas till Trygg-Hansas skadeavdelning.
  - förvaras inom låst eget inhägnat område enligt nedan.

Försäkringen gäller med följande krav på inbrottskydd vid förvaring av avmonterad fordonssdel eller utrustning inom låst eget inhägnat område.

Omslutningsyta

Området där den försäkrade egendomen förvaras skall vara omsluten av en inhägnad (stängsel, vägg, grind, port med mera), som i sin helhet ger ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvårar bortförandet av stöldgods.

Inhägnad

Inhägnad skall bestå av stängsel eller vägg och vara totalt minst 2,20 m hög, varav de översta 0,2 m utgörs av minst två rader taggtråd. Inhägnadens fastsättningsanordningar, stolpar, stag med mera skall vara förankrade i marken på ett godtagbart sätt.

Exempel på godtagbart utförande

- flätverksstängsel av minst 3 mm tjock ståltråd med maskstorlek inte överstigande 50 x 50 mm
- vägg av trä minst 25 mm tjock
- vägg av stålplåt minst 1 mm tjock.

Grind, port och dörr

Grind, port och dörr skall fylla samma krav på skydd mot inbrott som stängsel och vägg enligt ovan.

Grind, port och dörr skall vara låst med av Trygg-Hansa godkänd låsenhet (instickslås och slutbleck eller hänglås med beslag). Beslag till hänglås skall ha minst samma motståndskraft mot inbrottsangrepp som låset.

Vid gångjärnen skall finnas spärranordning som förhindrar avlyftning av grind i stängt läge. Port och dörr skall vara försedd med likvärdigt skydd.

Manskapsvagn/redskapsvagn/verktygsvagn/skogskoja

Samtliga luckor/dörrar i verktygsvagn/farmartank/manskapsvagn/skogskoja skall vara försedd med hänglås av minst klass 2 SFF Svenska Stöldskyddsforeningens norm. Nyckeln till låsen får inte förvaras i eller i omedelbar anslutning till fordonet.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs

Ersättningen minskas, normalt med 25 %. Regler om nedsättning av ersättningen finns i F.4.4 Brott mot säkerhetsföreskrifter..

C.3.4 SJÄLVRISK

Självrisk är 20 % av prisbasbeloppet om inte annat anges i försäkringsbrevet.

För SMF-medlem gäller försäkringen utan självrisk om den försäkrade skogskojan var larvad vid stöldtillfället.

C.3.5 SKAdegörelse

C.3.5.1 Omfattning

Delkaskoförsäkringen gäller även för skada som uppkommit på utrustning genom skadegörelse orsakad av annan person. Inträffad skada skall polisanmälas.

C.3.5.2 Självrisk

Självrisk är 20 % av prisbasbeloppet om inte annat anges i försäkringsbrevet.

C.4 Vagnskadeförsäkring

C.4.1 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER VID SKADA

- genom trafikolycka eller annan yttre olyckshändelse. Försäkringen gäller även för sådana skador som uppstått under fordonets transport på annat transportmedel.

C.4.2 FÖRSÄKRINGEN GÄLLER INTE FÖR SKADA

- a) på utrustning med konstruktions-, fabrikations- eller materialfel, om skadan orsakats av felet.
- b) som består i slitage eller kan hänföras till bristfälligt underhåll.
- c) som orsakats genom rost, frätning, köld, väta eller fukt. Skada som uppstått som en direkt och omedelbar följd av händelse som anges i C.4.1 betalas dock.

- d) på enbart larvband eller däck
- e) som är ersättningsbar genom C.2.1 brandförsäkring eller C.3.1 stöld och inbrott.

C.4.3 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

1. Utrustningen får inte användas under förhållanden som innebär onormal påfrestning på utrustningen.
2. Utrustningens maximala drag- och lastvikt får inte överskridas.
3. Vid arbete med fjärrstyrda maskiner skall särskild försiktighet iakttas på sådant sätt att maskinen inte okontrollerat kan förflytta sig, eller glida eller rulla.
4. Innan utrustning används från eller transporteras på båt, pråm eller liknande farkost skall föraren förvissa sig om:
  - att farkosten har tillräcklig bärlast och
  - att utrustningen är tillfredsställande förankrat i farkosten.

Om säkerhetsföreskrifterna inte följs

Ersättningen minskas, normalt med 25 %. Regler om nedsättning av ersättningen finns i F.4.4 Brott mot säkerhetsföreskrifter.

C.4.4 SJÄLVRISK

Självrisk är 20 % av prisbasbeloppet om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Höjdledsskada

Vid skada som uppstått genom kollision i höjdled tillkommer en extra självrisk. Denna är 50 % av prisbasbeloppet vid varje skada.

D. VÄRDERINGS- OCH ERSÄTTNINGSGREGLER

D.1

Ersättning lämnas med högst det belopp som motsvarar skadan, värderad enligt nedanstående bestämmelser.

D.2 Hur Trygg-Hansa ersätter

Trygg-Hansa har rätt att avgöra om utrustning skall repareras, om det skall ersättas med likvärdig utrustning eller om skadan skall betalas kontant. Beträffande reparationer, se även E.5.4 Reparation.

Beräkning av kontant ersättning grundas på fordonets värde i allmän handel omedelbart före skadan.

Om likvärdig begagnad utbytesdel finns att tillgå skall sådan användas vid reparation.

Dessa regler gäller på motsvarande sätt vid skada på del av utrustning.

För aggregat och tillbehör såsom hydraulhammare, skopor och pallgafflar och liknande lämnas ersättning enligt följande: Om skadan skett inom ett år efter det att aggregatet eller tillbehöret togs i bruk som fabriksny lämnas full ersättning. I annat fall görs normalt åldersavdrag med 15 % per år. Avskrivningen skall aldrig överstiga 75 %. Trygg-Hansa har rätt att anvisa inköpsställe.

Viktigt!

Kontakta oss alltid innan reparation och återanskaffning. Om så inte sker begränsas Trygg-Hansas ersättningsskyldighet till vad det skulle ha kostat om de leverantörer som Trygg-Hansa har avtal med anlitas.

D.3 Trygg-Hansa ersätter inte

- a) kostnad för förbättring eller förändring av utrustningen, som gjorts i samband med att skada reparerats.
- b) merkostnad som beror på att bolagets anvisningar om inköpsställe enligt D.2 inte inhämtats eller följts.
- c) eventuell värdeminskning efter reparation på grund av skada.

- d) merkostnad genom reparationsarbete på övertid eller genom att reservdelar fraktats på annat sätt än med sedvanligt transportmedel, om inte bolaget särskilt godkänt merkostnaden.
- e) ersättning för normalt slitage eller värdeminskning på grund av att utrustningen brukats i samband med stöld, inbrott eller tillgrepp.
- f) mervärdesskatt när försäkringstagaren är redovisningsskyldig för sådan skatt.
- g) merkostnad på grund av att skadad egendom ersätts med ny egendom.
- h) slitage och normal förbrukning.

D.4 Äganderätten till ersatt egendom

Trygg-Hansa övertar äganderätten till fordonet eller delar som ersatts, om inte annat överenskommits.

E. SÄRSKILDA VILLKOR

E.I Särskilt stöldskydd - spårsändare

E.I.I SÄKERHETSFÖRESKRIFT

Fordonet skall utöver det ordinarie stöldskyddet vara försett med en av Trygg-Hansa godkänd spårsändare som också är satt i funktion.

Om säkerhetsföreskriften inte följs

Ersättningen minskas normalt med 25 %. Regler om nedsättning av ersättningen finns i F.4.4 Brott mot säkerhetsföreskrifter.

F. FÖRSÄKRINGSREGLER

Med försäkringstagare avses i detta villkor den som ingått avtal om försäkring med Trygg-Hansa. Med uttrycket försäkrad menar vi samtliga som försäkringen gäller för.

F.1 Försäkringsgivare och tillsynsmyndighet

Försäkringsgivare för denna försäkring är Codan Forsikring A/S genom Trygg-Hansa Försäkring filial. Danske Finanstilsynet är tillsynsmyndighet..

F.2 Försäkringsavtalet

F.2.1 FÖRSÄKRINGSTID OCH ANSVARSTID

Försäkringstiden är den tid för vilken försäkringsavtalet har träffats. Saknas utredning om när avtalet har träffats, skall det anses ha skett klockan 00.00 dagen efter den dag då Trygg-Hansa mottog ansökan om försäkring. Försäkringen gäller till och med försäkringstidens sista dag.

Om försäkringen skall tecknas genom att försäkringstagaren betalar premie eller om försäkringen i annat fall är giltig bara om premien betalas innan försäkringstiden börjar, inträder Trygg-Hansas ansvar klockan 00.00 dagen efter den dag då premien kommit Trygg-Hansa till handa. Försäkringstagaren anses ha betalat premien när han lämnat ett betalningsuppdrag avseende premien till en bank eller någon annan liknande betalningsförmedlare.

Trygg-Hansa ansvarar endast för skada genom händelse som inträffar under försäkringstiden såvitt inte annat särskilt anges i försäkringsvillkoren. Om skadan uppkommit successivt ansvarar Trygg-Hansa endast för den del av skadan som uppkommit inom försäkringstiden hos Trygg-Hansa.

F.2.2 FÖRNYELSE AV FÖRSÄKRINGEN

Vid försäkringstidens utgång förnyas försäkringen automatiskt, om inte annat framgår av avtalet eller omständigheterna. Förnyelse sker dock inte vid försäkringstidens utgång, om

1. försäkringen har sagts upp att upphöra vid denna tidpunkt, eller
2. försäkringstagaren har tecknat en motsvarande försäkring hos ett annat bolag och underrettat Trygg-Hansa om detta.

Har försäkringstagaren inte meddelat Trygg-Hansa att försäkringsbehovet har upphört, har Trygg-Hansa rätt till premien för den tid försäkringen efter förnyelsetidpunkten varit gällande.

F.2.3 FÖRSÄKRINGSTAGARENS RÄTT ATT SÄGA UPP FÖRSÄKRINGEN

Vill försäkringstagaren säga upp försäkringen till försäkringstidens utgång, får han göra uppsägningen när som helst dessförinnan.

Försäkringstagaren får säga upp försäkringen att upphöra före försäkringstidens utgång,

1. om Trygg-Hansa väsentligen åsidosätter sina skyldigheter enligt gällande lag eller enligt försäkringsavtalet,
2. om försäkringsbehovet faller bort eller det inträffar någon annan liknande omständighet,
3. om Trygg-Hansa har ändrat försäkringsvillkoren under försäkringstiden,
4. om försäkringen har förnyats enligt F.2.2 Förnyelse av försäkring och försäkringstagaren ännu inte har betalat premie för den nya premieperioden, eller
5. om det i annat fall föreligger en ny omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet.
6. vid skada.

Uppsägningen får verkan dagen efter den dag då Trygg-Hansa mottog uppsägningen. Försäkringen kan också sägas upp med verkan från och med en viss dag i framtiden.

Om försäkringstagaren, efter förnyelse enligt F.2.2 Förnyelse av försäkring tecknar en motsvarande försäkring hos ett annat försäkringsbolag utan att betala premie för den förnyade försäkringen, anses denna uppsagd med omedelbar verkan.

F.2.4 TRYGG-HANSAS RÄTT ATT SÄGA UPP FÖRSÄKRINGEN

Trygg-Hansa får säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringstidens utgång. Uppsägningen skall göras skriftligen och sändas till försäkringstagaren senast 1 månad innan försäkringstiden går ut. Den skall för att få verkan innehålla en förfrågan om försäkringstagaren vill ha försäkringen förnyad. Begär försäkringstagaren att försäkringen förnyas, gäller uppsägningen bara om det finns särskilda skäl att vägra försäkringen med hänsyn till risken för framtida försäkringsfall, den befarade skadans omfattning, den avsedda försäkringens art eller någon annan omständighet.

Trygg-Hansa får säga upp försäkringen att upphöra före försäkringstidens utgång, bara om försäkringstagaren eller den försäkrade grovt har åsidosatt sina förpliktelser mot bolaget eller om det annars finns synnerliga skäl.

Uppsägningen skall göras skriftligen och med 14 dagars uppsägningstid, räknat från det att Trygg-Hansa avsände den. Uppsägningen skall ske utan oskäligt dröjsmål från det att Trygg-Hansa fick kännedom om det förhållande som den grundas på.

F.2.5 TVIST OM RÄTTEN ATT BEHÅLLA EN FÖRSÄKRING

Har Trygg-Hansa vägrat att förnya försäkringen skall talan väckas inom 6 månader från det att Trygg-Hansa avsänt meddelande om sitt beslut, uppgift om skälen för detta och upplysning om vad försäkringstagaren skall göra för att få beslutet prövat. Väcks inte talan inom denna tid är rätten att föra talan förlorad.

F.2.6 ÄNDRING AV FÖRSÄKRINGSVILLKOREN

Vill Trygg-Hansa ändra försäkringen i samband med en förnyelse skall bolaget skriftligen ange ändringen senast i samband med kravet på premie för den förnyade försäkringen. Den förnyade försäkringen gäller då för den tid och på de villkor som Trygg-Hansa har angivit.

På begäran av Trygg-Hansa kan försäkringsvillkoren ändras under försäkringstiden om det finns synnerliga skäl för ändringen. För en sådan ändring gäller det som sägs om uppsägning i avsnittet Trygg-Hansas rätt att säga upp försäkringen.

F.3 Premien

F.3.1 NÄR SKALL PREMIEN BETALAS

Första premien för försäkringen skall betalas senast 14 dagar efter den dag då Trygg-Hansa avsänt krav på premie till försäkringstagaren. Detta gäller dock inte om försäkringen skall tecknas genom att försäkringstagaren betalar premien eller om försäkringen annars är giltig bara under förutsättning att premien betalas innan försäkringstiden börjar.

Premien för en senare premieperiod skall betalas senast 1 månad från den dag då Trygg-Hansa avsände krav på premien till försäkringstagaren. Om premieperioden är högst 1 månad, skall premien dock betalas på periodens första dag.

F.3.2 UPSÄGNING PÅ GRUND AV DRÖJSMÅL MED PREMIEN

Betalas inte premien i rätt tid, får Trygg-Hansa säga upp försäkringen, om inte dröjsmålet är av ringa betydelse. Uppsägning skall sändas till försäkringstagaren.

Uppsägningen får verkan 14 dagar efter den dag då den avsändes, om inte premien betalas inom denna frist. Uppsägningen skall innehålla en uppgift om detta. Saknas denna uppgift, får uppsägningen ingen verkan. Gör försäkringstagaren sannolikt att uppsägningen har försejats eller inte kommit fram på grund av omständigheter som han inte har kunnat råda över, får uppsägningen verkan tidigast 1 vecka efter den dag då den kom fram. En uppsägning på grund av dröjsmål med premien får dock verkan senast 3 månader efter den dag då Trygg-Hansa avsände den.

Om försäkringstagaren inte har kunnat betala premien i rätt tid på grund av svår sjukdom, frihetsberövande, utebliven pension eller utebliven lön från sin huvudsakliga anställning eller liknande hinder, får uppsägningen verkan tidigast 1 vecka efter det att hindret fallit bort, dock senast 3 månader efter fristens utgång.

F.3.3 PREMIEBETALNING EFTER DET ATT FÖRSÄKRINGEN HAR UPPHÖRT

Om försäkringstagaren betalar premien efter det att försäkringen har upphört enligt F.3.2 Uppsägning på grund av dröjsmål med premien anses detta som en begäran om en ny försäkring på samma villkor från och med dagen efter den då premien betalades. Vill Trygg-Hansa inte meddela försäkring enligt försäkringstagarens begäran, skall en underrättelse om detta avsändas till försäkringstagaren inom 14 dagar från den dag då premien betalades. Annars anses en ny försäkring ha tecknats i enlighet med försäkringstagarens begäran.

F.3.4 TILLÄGGSPREMIE

Höjs den avtalade premien under försäkringstiden, skall tilläggspremien betalas senast 14 dagar från den dag då Trygg-Hansa avsände ett krav på tilläggspremien till försäkringstagaren.

Om en tilläggspremie inte betalas i rätt tid, får Trygg-Hansa räkna om försäkringstiden för den ändrade försäkringen med hänsyn till den premie som har betalats. En sådan ändring får verkan tidigast 14 dagar efter det att en underrättelse om omräkningen har avsänts till försäkringstagaren.

F.3.5 BETALNING GENOM BETALNINGSFÖRMEDLARE

Försäkringstagaren anses ha betalat premien när han lämnat ett betalningsuppdrag avseende premien till en bank eller någon annan liknande betalningsförmedlare.

F.3.6 ÅTERBETALNING AV PREMIE

Upphör försäkringen i förtid har Trygg-Hansa rätt bara till den premie som skulle ha betalats om avtal hade slutits för den tid under vilken bolaget har varit ansvarigt. Har högre premie betalats, skall Trygg-Hansa betala tillbaka det överskjutande beloppet. Är försäkringsavtalet ogiltigt enligt 4 kapitlet 2 § första stycket försäkringsavtalslagen (2005:104), får Trygg-Hansa ändå behålla betald premie för förfluten tid.

F.3.7 PÅMINNELSEAVGIFT

Betalas inte premien i rätt tid är försäkringstagaren skyldig att betala en påminnelseavgift.

F.3.8 SÄRSKILD BESTÄMMELSE FÖR TRAFIK- OCH KASKOFÖRSÄKRINGSPREMIE

Trygg-Hansa har rätt att till Trafikförsäkringsföreningen överlåta fordran avseende obetald premie för kaskoförsäkring.

F.4 Begränsningar av Trygg-Hansas ansvar

F.4.1 UPPLYSNINGSPLIKT

Försäkringstagaren är skyldig att på Trygg-Hansas begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkring skall meddelas. Detsamma gäller om försäkringstagaren begär att få försäkringen utvidgad eller förnyad. Försäkringstagaren skall ge riktiga och fullständiga svar på Trygg-Hansas frågor.

Om försäkringstagaren inser att Trygg-Hansa tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen, är han skyldig att utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

Om försäkringstagaren vid fullgörandet av sin upplysningsplikt har förfarit svikligt eller i strid mot tro och heder, är avtalet ogiltigt enligt vad som sägs i lagen (1915:218) om avtal och rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och Trygg-Hansa är fritt från ansvar för försäkringsfall som inträffar därefter.

Har försäkringstagaren annars uppsåtligen eller av oaktsamhet eftersatt sin upplysningsplikt, kan ersättningen sättas ned i fråga om varje försäkrad efter vad som är skäligt med hänsyn till den betydelse förhållandet skulle ha haft för Trygg-Hansas bedömning av risken, det uppsåt eller den oaktsamhet som har förekommit och övriga omständigheter. Se vidare F.4.8 Nedsättning av försäkringsersättning.

Trafikskadeersättning får inte sättas ned även om försäkringstagaren vid försäkringens tecknande lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter som lett till för låg premie. Trygg-Hansa har dock rätt att erhålla rätt premie för risken.

F.4.2 RISKÖKNING

Försäkringstagaren är skyldig att utan oskäligt dröjsmål anmäla till Trygg-Hansa samtliga ändrade förhållanden som är av väsentlig betydelse för riskens bedömning.

Om försäkringstagaren försummar att anmäla en sådan riskökning kan ersättningen från försäkringen sättas ned på samma sätt som vid brott mot upplysningsplikten.

Trafikskadeersättning får inte sättas ned även om försäkringstagaren vid försäkringens tecknande lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter som lett till för låg premie. Trygg-Hansa har dock rätt att erhålla rätt premie för risken.

F.4.3 FRAMKALLANDE AV FÖRSÄKRINGSFALL

Om den försäkrade uppsåtligen har framkallat ett försäkringsfall, lämnas inte ersättning från försäkringen såvitt angår honom. Detsamma gäller i den mån den försäkrade uppsåtligen har förvärrat följderna av ett försäkringsfall.

Har den försäkrade genom grov vårdslöshet framkallat ett försäkringsfall eller förvärrat dess följder, kan ersättningen sättas ned såvitt angår honom efter vad som är skäligt med hänsyn till hans förhållanden och omständigheterna i övrigt. Detsamma gäller om den

försäkrade annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa.

Då skadan framkallats genom vårdslöshet som inte är grov i samband med brott mot en säkerhetsföreskrift i försäkringsvillkoren, har Trygg-Hansa rätt att sätta ned försäkringsersättningen med ett skäligt belopp. Se vidare F.4.8 Nedsättning av försäkringsersättningen.

För nedsättning av trafikskadeersättning gäller reglerna i trafikskadelagen (1975:1410).

F.4.4 BROTT MOT SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

Om den försäkrade vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till, betalas ersättning från försäkringen endast i den utsträckningen skadan får antas ha inträffat även om föreskriften iakttagits. Med den försäkrade likställs annan som har haft att tillse att föreskriften följdes.

För nedsättning av trafikskadeersättning gäller reglerna i trafikskadelagen (1975:1410).

F.4.5 DEN FÖRSÄKRADES RÄDDNINGSPLIKT

När ett försäkringsfall inträffar eller kan befaras vara omedelbart förestående, skall den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att hindra eller minska skadan och, om någon annan är ersättningskyldig, för att bevara den rätt Trygg-Hansa kan ha mot denne.

Har den försäkrade uppsåtligen åsidosatt sina skyldigheter enligt första stycket, kan ersättningen sättas ned såvitt angår honom efter vad som är skäligt med hänsyn till hans förhållanden och omständigheterna i övrigt. Detsamma gäller om den försäkrade har åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller annars genom grov vårdslöshet. Se vidare F.4.8 Nedsättning av försäkringsersättningen. De anvisningar som Trygg-Hansa lämnat skall följas. Trygg-Hansa ersätter försvarliga kostnader som den försäkrade har till följd av åtgärder som avses i första stycket. Försvarliga räddningskostnader ersätts även om högsta ersättningsbeloppet enligt villkoren överskrids. Ersättning lämnas inte om den försäkrade har rätt till ersättning enligt lag, författning, avtal, garanti eller liknande åtagande.

F.4.6 FÖRSUMMELSE ATT ANMÄLA FÖRSÄKRINGSFALL MED MERA

Om den ersättningsberättigade underlåter att anmäla ett försäkringsfall utan oskäligt dröjsmål, eller åsidosätter sin skyldighet att medverka i skadeutredningen och försummelsen leder till skada för Trygg-Hansa, kan försäkringsersättningen sättas ned med ett efter omständigheterna skäligt belopp. Om den försäkrade vid ansvarsförsäkring har gjort sig skyldig till sådan försummelse som sägs i första meningen, har Trygg-Hansa i stället rätt att från den försäkrade återkräva en skälig del av vad bolaget har utgivit till den skadelidande. Se vidare F.4.8 Nedsättning av försäkringsersättningen.

F.4.7 ORIKTIGA UPPGIFTER UNDER SKADEREGLERINGEN

Om den försäkrade eller någon annan som begär ersättning av Trygg-Hansa efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgivit, förtigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till honom sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Nedsättningen kan i allvarigare fall leda till att den försäkrade eller annan som begär ersättning från Trygg-Hansa blir helt utan ersättning. Se vidare F.4.8 Nedsättning av försäkringsersättningen.

F.4.8 NEDSÄTTNING AV FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGEN

Har den försäkrade åsidosatt sina förpliktelser, med undantag av säkerhetsföreskrifter, enligt försäkringsavtalet minskas försäkringsersättningen med ett skäligt avdrag. I vilken mån nedsättning skall ske avgörs efter vad som är skäligt med hänsyn till samtliga föreliggande omständigheter. Av betydelse är om åsidosättandet skett med uppsåt eller i annat fall graden av oaktsamhet. Hänsyn tas till om det föreligger förmildrande omständigheter eller om nedsättningen skulle bli oskäligt stor. Vid allvarliga brott mot den försäkrades förpliktelser kan ersättningen helt falla bort.

F.4.9 IDENTIFIKATION MED DEN FÖRSÄKRADE

Med den försäkrades handlande likställs, i fall som framgår av F.4.3 Framkallande av försäkringsfall, F.4.4 Brott mot säkerhetsföreskrifter, F.4.5 Den försäkrades räddningsplikt, F.4.6 Försummelse att anmäla försäkringsfall med mera, F.4.7 Oriktiga uppgifter under skaderegleringen eller i övrigt vid åsidosättande av föreskrifter i försäkringsvillkoren,

1. den som har handlat med den försäkrades samtycke,
2. den som med den försäkrades samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen.

Identifikation skall dock inte ske om det finns synnerliga skäl emot det.

F.4.10 UNDANTAG FRÅN BESTÄMMELSERNA OM BEGRÄNSNING AV TRYGG-HANSASANSVAR

Ersättning får inte sättas ned på grund av,

1. ringa oaktsamhet,
2. handlande av någon som var allvarligt psykiskt störd (se 30 kapitlet 6 § brottsbalken) eller som var under 12 år, eller
3. handlande som avsåg att förebygga skada på person eller egendom i sådant nödläge att handlandet var försvarligt.

Vid ansvarsförsäkring tillämpas inte bestämmelserna om nedsättning av ersättning för skada som orsakats eller förvärrats genom grov vårdslöshet eller vid brott mot reglerna om säkerhetsföreskrifter och räddningsplikt i förhållande till den skadelidande. Om den försäkrade inte enligt någon författning är skyldig att ha någon ansvarsförsäkring som omfattar skadan, är Trygg-Hansa skyldigt att lämna ersättning bara i den utsträckning denna inte kan utges av den försäkrade.

F.5 Reglering av skada

F.5.1 ANMÄLAN OCH ERSÄTTNINGSKRAV

Skada skall anmälas till Trygg-Hansa utan dröjsmål. Dessutom skall den som gör anspråk på försäkringsersättning,

1. vid stöld, inbrott, skadegörelse eller rån göra polisanmälan på den ort där skadan inträffat och sända in kopia av polisanmälan till Trygg-Hansa,
2. vid skada som inträffat under transport, anmäla skadan till transportföretaget,
3. lämna specificerat krav på ersättning,
4. i skäligen omfattning styrka innehav och värde av skadad och/eller förkommen egendom,
5. om annan försäkring gäller för samma skada, upplysa Trygg-Hansa om detta,
6. på begäran av Trygg-Hansa lämna upplysningar och tillhandahålla verifikationer, bevis, läkarintyg och andra handlingar som bolaget behöver för att reglera skadan,
7. på begäran av Trygg-Hansa medverka i polisens utredning av ärendet,
8. på begäran sammanträffa med Trygg-Hansas personal eller av bolaget anlitad uppdragstagare, och
9. i övrigt följa i villkoren särskilt angiven föreskrift.

F.5.2 PREKLUSION

Trygg-Hansa får skriftligen förelägga den försäkrade att väcka talan inom en kortare tid än vad som anges under F.6 Preskription av rätt till ersättning. Fristen får inte vara kortare än ett år från det att den försäkrade har fått del av föreläggandet.

Den som har fordran på grund av försäkringen förlorar sin rätt om han inte framställer sitt anspråk till Trygg-Hansa inom ett år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringskyddet inträdde.

Övergångsbestämmelser

Äldre bestämmelser avseende Preklusion gäller för försäkringsavtal som har ingåtts före den 1 januari 2015 och inte förnyats därefter (äldre försäkringar), om inte annat följer av stycket nedanför.

Bestämmelserna i F.5.2 i detta villkor avseende Preklusion, tillämpas även på äldre försäkringar, om det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd inträder efter den 1 januari 2015.

F.5.3 BESIKTNING

Den som begär ersättning är skyldig att medverka till besiktning som Trygg-Hansa vill utföra på exempelvis skadeplatsen, annan plats eller av fordon.

F.5.4 REPARATION

Reparation får ske endast efter Trygg-Hansas godkännande. Beträffande valet av reparatör, reparationsmetod och material skall Trygg-Hansas anvisningar följas. Skadade föremål skall behållas, om inte Trygg-Hansa medger annat.

Det åligger försäkringstagare såsom ägare av fordonet att efter Trygg-Hansas medgivande beställa reparation samt godkänna eller reklamera utfört arbete. I brådskade fall får sådan reparation utföras som är nödvändig för att färdens med fordonet skall kunna fortsättas. En förutsättning för detta är att reparation sker efter samråd med Trygg-Hansa eller med Trygg-Hansas skadejour. Lämnade anvisningar skall följas.

Försäkringstagaren skall som ägare av den försäkrade egendomen efter Trygg-Hansas medgivande beställa reparation samt godkänna eller reklamera denna.

F.5.5 PÅFÖLJD

Åsidosätter den försäkrade åligganden enligt F.5.1 Anmälan och ersättningskrav, F.5.3 Besiktning och F.5.4 Reparation kan ersättningen minskas eller falla bort. Se vidare F.4.6 Försummelse att anmäla försäkringsfall med mera och F.4.7 Oriktiga uppgifter under skaderegleringen.

F.5.6 TIDEN FÖR UTBETALNING AV FÖRSÄKRINGSERSÄTTNING

Trygg-Hansa skall betala försäkringsersättning senast 1 månad efter det att den ersättningsberättigade gjort vad som angivits i F.5.1 Anmälan och ersättningskrav, F.5.3 Besiktning och F.5.4 Reparation. När det gäller egendom som repareras eller återanskaffas skall Trygg-Hansa betala försäkringsersättning senast 1 månad efter det att den ersättningsberättigade visat att egendomen reparerats eller återanskaffats.

Trygg-Hansa skall betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635), om inte betalning sker i tid. Under polisutredning eller värdering enligt F.7.7 Om det blir tvist om värdet på försäkrad egendom betalar Trygg-Hansa dock endast den ränta som motsvarar Riksbankens vid varje tid gällande referensränta.

Ränta betalas inte om beloppet är mindre än 100 kronor.

Om den som gör anspråk på försäkringsersättning uppenbarligen har rätt till åtminstone visst belopp, betalar Trygg-Hansa detta i avräkning på den slutliga ersättningen.

Trafikskadeersättning skall utbetalas enligt reglerna i trafikskadelagen (1975:1410).

F.5.7 DUBBELFÖRSÄKRING

Om samma intresse har försäkrats mot samma risk hos flera försäkringsbolag, är varje försäkringsbolag ansvarigt mot den försäkrade som om det bolaget ensamt hade meddelat försäkring. Den försäkrade har dock inte rätt till högre ersättning sammanlagt från bolagen än vad som svarar mot skadan. Överstiger summan av ansvarsbeloppen skadan, fördelas ansvaret mellan försäkringsbolagen efter förhållandet mellan ansvarsbeloppen.

F.5.8 UNDERFÖRSÄKRING

Försäkringsbeloppet skall motsvara värdet av försäkrad egendom eller annat försäkrat intresse enligt D. Värderings- och ersättningsregler. Understiger försäkringsbeloppet i betydande mån detta värde, kan ersättning från försäkringen sättas ned i förhållande till underförsäkringen.

F.6 Preskription av rätt till ersättning

I. Försäkringsersättning

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste väcka talan inom 10 år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde.

Om den som vill ha försäkringsskydd har framställt anspråket till försäkringsbolaget inom den tid som anges i första stycket, är fristen att väcka talan alltid minst 6 månader från det att bolaget har förklarat att det har tagit slutlig ställning till anspråket.

Vid återkrav mellan försäkringsbolag är fristen att väcka talan alltid minst 1 år från den betalning som grundar återkravet.

Om talan inte väcks enligt denna paragraf, går rätten till försäkringsskydd förlorad.

Övergångsbestämmelser

Äldre bestämmelser avseende Preskription Försäkringsersättning, gäller för försäkringsavtal som har ingåtts före den 1 januari 2015 och inte förnyats därefter (äldre försäkringar), om inte annat följer av stycket nedanför.

Bestämmelserna i F.6 p I. i detta villkor avseende Preskription Försäkringsersättning, tillämpas även på äldre försäkringar, om det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd inträder efter den 1 januari 2015.

F.7 Regler i särskilda fall

F.7.1 KRIGSSKADOR

Försäkringen gäller inte för skada som har samband med krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror.

Utanför Sverige lämnar försäkringen ersättning under förutsättning, att skada inträffat genom krig eller av andra ovan nämnda oroligheter inom 3 månader räknat från oroligheternas utbrott och att fordonet fanns i det drabbade området före utbrottet och oavbrutet fram till den dag då skadan inträffade. En annan förutsättning är att den försäkrade inte deltagit i händelserna eller tagit befattning därmed som rapportör eller dylikt och inte heller låtit någon annan använda fordonet för sådana ändamål.

Under samma förutsättningar betalar Trygg-Hansa, genom bärgningsförsäkringen, nödvändiga merutgifter för hemtransport av fordonet. Genom stöld och inbrott betalas förlust av fordonet på grund av att det konfiskerats eller lämnats kvar vid evakuering.

Vid skada där trafikskadelagen är tillämplig gäller trafikförsäkringen.

F.7.2 DAMMBROTT

Med ändring av vad som anges i försäkringsvillkoren angående försäkrad egendom, försäkrade skadehändelser eller i övrigt angående försäkringens omfattning eller giltighet gäller försäkringen inte i något fall för skada, förlust, anspråk eller krav vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med brott i damm. Med damm avses i detta sammanhang naturlig eller konstruerad uppdämning av vatten.

Trafikskadeersättning skall utbetalas enligt reglerna i trafikskadelagen (1975:1410).

Undantaget i första stycket gäller inte för rättsskyddsförsäkringen.

F.7.3 TERRORHANDLINGAR

Med ändring av vad som anges i försäkringsvillkoren angående försäkrad egendom, försäkrade händelser eller i övrigt angående försäkringens omfattning eller giltighet gäller försäkringen inte för skada som orsakats av eller står i samband med eller annars är en följd av spridning eller användning av biologiska eller kemiska ämnen eller kärnavfall eller andra ämnen med skadlig strålning i samband med eller i följd av terrorhandling.

Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår, och som framstår att vara utförd i syfte att

1. allvarligt skrämma en befolkning,
2. otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd eller allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, och ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

F.7.4 ATOMSKADOR

Försäkringen gäller inte för skada på egendom eller vid skadeståndsskyldighet, om skadan direkt eller indirekt orsakats av atomkärnprocess.

F.7.5 FORCE MAJEURE

Försäkringen gäller inte för förlust som kan uppstå om skadestånd, reparationsåtgärd eller betalning av ersättning fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

F.7.6 ANNAT AVTAL

Försäkringen gäller inte för skada som leverantör eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande åtagande. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att den som gjort åtagandet inte kan fullgöra detta.

Har du vid köp av egendom tecknat försäkring gäller din motorförsäkring endast i den mån ersättning inte lämnas genom den försäkringen.

F.7.7 OM DET BLIR TVIST OM VÄRDET PÅ FÖRSÄKRAD EGENDOM

Vid tvist om värdet på skadad egendom skall på begäran av någon av parterna en värderingsman uttala sig om värdet. Värderingsmannen skall vara auktoriserad av svensk handelskammare om inte parterna enats om annat.

Värderingsmannen skall tillämpa villkorens värderingsregler. Parterna får lägga fram egen utredning och lämna egna synpunkter. I sitt utlåtande skall värderingsmannen ange hur han beräknat skadans värde. Han skall lämna sitt utlåtande inom tre månader sedan han blivit utsedd.

Av ersättningen till värderingsmannen skall den försäkrade betala 750 kr. Om skadan genom värderingsmannens utlåtande värderas till högre belopp än det som Trygg-Hansa erbjudit, betalar dock bolaget hela kostnaden.

F.7.8 REGRESSRÄTT

Trygg-Hansa inträder i den försäkrades rätt till skadestånd med anledning av skadan, i den mån den omfattas av försäkringen och har ersatts av bolaget.

Regress skall dock inte ske mot den som framför det försäkrade fordonet i trafik och då orsakar skada av våda eller genom enkel vårdslöshet. Denna begränsning gäller inte regress mot den som är ansvarig för skada som ersätts genom stöld och inbrott eller orsakas i samband med rattfylleri.

I samma utsträckning som Trygg-Hansa har betalat ersättning från trafikförsäkring, har Trygg-Hansa enligt trafikskadelagen (1975:1410) rätt att kräva tillbaka ersättning av den som vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet eller vårdslöshet i förening med rattfylleri. Dessutom kan Trygg-Hansa enligt trafikskadelagen framställa återkrav mot inne-

havare av järnväg eller spårväg, samt mot den som är ansvarig för skada enligt lag (1992:18) om produktansvar.

Den försäkrade får inte träffa avtal med den som är ansvarig för skadan som innebär att Trygg-Hansas regressrätt inskränks. Om det sker, har Trygg-Hansa rätt att av försäkringsstagaren kräva tillbaka det belopp som motsvarar inskränknigen.

F.7.9 ÖVERLÅTELSE AV FORDRAN

I samma utsträckning som Trygg-Hansa har utbetalat ersättning övertar bolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning från den som är ansvarig, eller i annat fall betalningsskyldig, för skadan.

F.7.10 ÄGANDERÄTT TILL ERSATT EGENDOM

Trygg-Hansa övertar äganderätten till ersatt egendom om inget annat avtalats.

F.7.1 I TREDJE MANS RÄTT ENLIGT FÖRSÄKRINGSAVTALET

Försäkringen gäller till förmån för försäkringstagaren och annan som omfattas av försäkringen.

För trafikskadeersättning gäller reglerna i trafikskadelagen (1975:1410).

Försäkringsskyddet upphör att gälla för försäkrad egendom när äganderätten övergår till annan.

F.8 Så hanterar vi dina personuppgifter

Trygg-Hansa Försäkring filial ("Trygg-Hansa"), med organisationsnummer 516404-4405, är personuppgiftsansvarig enligt personuppgiftslagen (1998:204).

Varför behöver vi dina personuppgifter?

Det är frivilligt för dig att lämna dina personuppgifter till oss, men vi behöver dem om du vill kunna teckna en försäkring. Genom att lämna dina personuppgifter till oss samtycker du till att vi behandlar dem för att fullgöra våra åtaganden med anledning av de försäkringar som du har tecknat. Du samtycker till att vi använder uppgifterna för följande ändamål:

- beräkna premier och bevilja försäkringar (t.ex. namn, adress, registreringsnummer på bil och hälsouppgifter)
- reglera skador (t.ex. namn, adress, registreringsnummer och hälsouppgifter)
- skicka marknadsföring som nyhetsbrev och erbjudanden (t.ex. namn, e-postadress, postadress och information om tidigare tecknade försäkringar)
- säkerställa att du får de förmåner du har rätt till som medlem i ett fackförbund eller annan organisation (t.ex. namn, medlemskap i fackförbund eller annan organisation)
- svara på dina frågor via webbformulär, telefon eller chatt (t.ex. namn och e-postadress)

- ge skadeförebyggande råd via sms, t.ex. genom att ge information om kommande väderförändringar (t.ex. mobilnummer)
- ge dig möjlighet att skapa ett personligt konto (Mina sidor) på Trygg-Hansas webbplats (t.ex. namn och e-postadress)
- registrera anmälda skador i försäkringsbranschens gemensamma skadeanmälningsregister (GSR).

Trygg-Hansa kommer att lämna ut personuppgifter till andra bolag inom samma koncern eller till andra företag som vi samarbetar med, t.ex. för att kunna erbjuda förmåner till dig som försäkringstagare eller för något av de andra ändamålen som anges ovan. Enligt lag kan vi även behöva lämna ut uppgifter till myndigheter.

Hur samlas uppgifterna in och lagras?

Personuppgifterna samlas in genom till exempel webbformulär, chatt, ansökningar på papper och telefonsamtal som spelas in. Uppgifterna kan även kompletteras och uppdateras med information från offentliga register.

Personuppgifterna lagras inom EES eller av leverantörer i USA som åtagit sig att följa de så kallade Safe Harbour-principerna.

Dina uppgifter lagras bara så länge som krävs för att vi ska kunna administrera försäkringarna och reglera skador, eller så länge som vi måste lagra dem enligt lag. Därefter raderas de enligt den gallringsrutin som gäller. Vi raderar inte dina personuppgifter när det finns ett legalt krav att lagra dem eller en rättslig grund att behålla dem, till exempel att du har en försäkring eller ett pågående skadeärende hos oss. Vi använder oidentifierad information för statistiska ändamål och produktutveckling

Om du har lämnat dina personuppgifter till oss för att vi ska kunna ge dig pris på en försäkring, sparas uppgifterna i 30 dagar. Därefter raderas de.

Vad har du för rättigheter?

Du har rätt att få veta vilka personuppgifter vi har om dig. Om de är felaktiga eller ofullständiga kan du begära att de rättas eller tas bort. En gång per år kan du kostnadsfritt begära register- utdrag på de personuppgifter vi har om dig. Då behöver vi din skriftliga begäran. Ange ditt försäkrings- eller personnummer, underteckna begäran och skicka den till följande adress:

Trygg-Hansa
Personuppgiftsansvarig
106 26 Stockholm

Om du inte vill att vi använder dina personuppgifter i marknadsföringssyfte vänder du dig till vår kundservice på 0771-111 600.

F.9 Tillämplig lag

För försäkringsavtalet gäller svensk lag. De viktigaste bestämmelserna finns i försäkringsavtalslagen (2005:104) och trafikskadelagen (1975:1410). Tvist med anledning av försäkringsavtalet ska handläggas vid svensk domstol.

G. VAD GÖR DU OM DU INTE TYCKER SOM VI?

Vänd dig först till den skadereglerare som har hand om ärendet. Ett samtal kan ge kompletterande upplysningar och eventuella missförstånd kan klaras upp. Tycker du inte att du fått rättelse, vänd dig då till skadereglerarens närmaste chef. Om du efter förnyad kontakt med oss ändå inte är nöjd finns följande möjligheter att få ärendet omprövat.

Bussnämnden

Om du är medlem i Svenska Bussbranschens Riksförbund (BR) kan du få ditt skadefall omprövat i Trygg-Hansas Bussnämnd. Bussägarna representeras av BR och av bussägare. Dessa har majoritet i nämnden. Vållande- och bonusfrågor behandlas inte. Sådana frågor hänvisas istället till Trygg-Hansas försäkringsnämnd – se nedan.

Om du vill ha omprövning behöver du bara be skaderegleraren att ordna detta. Prövningen är kostnadsfri.

Ärenden som prövas av Trygg-Hansas försäkringsnämnd kan ej prövas av Bussnämnden. Nämnden prövar inte heller ärenden där det tvistiga anspråket är högre än 1 miljon kronor.

Maskinnämnden

Om du är maskinentreprenör kan du få ditt skadefall omprövat i Trygg-Hansas Maskinnämnd. Maskinentreprenörer och representanter från Maskinentreprenörerna är i majoritet i nämnden. Vållande- och skadeståndsfrågor behandlas inte. I sådana frågor hänvisas istället till Försäkringsnämnden för Trygg-Hansa.

Om du vill ha omprövning behöver du bara be skaderegleraren att ordna detta. Prövningen är kostnadsfri.

Ärende som prövats av Försäkringsnämnden för Trygg-Hansa kan ej prövas av Maskinnämnden. Nämnden prövar inte heller ärenden där det tvistiga anspråket är högre än 1 miljon kronor.

SÅ-nämnden

Om du är medlem i Sveriges Åkeriföretag kan du få ditt skadefall omprövat i Trygg-Hansas SÅ-nämnd. Åkarna representeras av Sveriges Åkeriföretag och av åkeriägare. Dessa har majoritet i nämnden. Vållande- och skadeståndsfrågor behandlas inte. I sådana frågor hänvisas istället till Försäkringsnämnden för Trygg-Hansa.

Om du vill ha omprövning behöver du bara be skaderegleraren att ordna detta. Prövningen är kostnadsfri.

Ärende som prövats av Försäkringsnämnden för Trygg-Hansa kan ej prövas av SÅ-nämnden. Nämnden prövar inte heller ärenden där det tvistiga anspråket är högre än 1 miljon kronor.

SMF-nämnden

Om du är medlem i Skogsmaskinföretagarna kan du få ditt skadefall omprövat i Trygg-Hansas SMF-nämnd. Representanterna från Skogsmaskinföretagarna är i majoritet i nämnden. Vållande- och skadeståndsfrågor behandlas inte. I sådana frågor hänvisas istället till Försäkringsnämnden för Trygg-Hansa – se nedan.

Om du vill ha omprövning behöver du bara be skaderegleraren att ordna detta. Prövningen är kostnadsfri.

Ärende som prövats av Försäkringsnämnden för Trygg-Hansa kan ej prövas av SMF-nämnden. Nämnden prövar inte heller ärenden där det tvistiga anspråket är högre än 1 miljon kronor.

Taxinämnden

Om du är medlem i Svenska Taxiförbundet kan du få ditt skadefall omprövat i Trygg-Hansas Taxinämnd. Taxiåkarna representeras av Svenska Taxiförbundet och av taxiåkare. Dessa har majoritet i nämnden. Vållande- och bonusfrågor behandlas inte. Sådana frågor hänvisas istället till Försäkringsnämnden för Trygg-Hansa.

Om du vill ha omprövning behöver du bara be skaderegleraren att ordna detta. Prövningen är kostnadsfri.

Ärende som prövats av Försäkringsnämnden för Trygg-Hansa kan ej prövas av Taxinämnden. Nämnden prövar inte heller ärenden där det tvistiga anspråket är högre än 1 miljon kronor.

Försäkringsnämnden för Trygg-Hansa

Försäkringsnämnden prövar tvistiga anspråk på grund av försäkringsavtal, vilka hänskjutits för nämndprövning på begäran av försäkrad eller skadelidande som begär ersättning på grund av trafik- eller ansvarsförsäkring.

Försäkringsnämnden består av fyra ledamöter varav en sekreterare och en ordförande. Ordföranden är domare och sekreteraren är anställd i Trygg-Hansa. Övriga ledamöter är externt rekryterade och har specialistkompetens inom sitt område.

Försäkringsnämnden är förhindrad att pröva vissa typer av ärenden. Det är till exempel ärenden som bör prövas av annan nämnd och ärenden där utgången berott på bristande tilltro till den försäkrades uppgifter. Nämnden prövar inte heller ärenden där det tvistiga anspråket är högre än 1 miljon kronor.

Försäkringsnämndens förfarande sker enbart skriftligt vilket innebär att de tvistande parterna inte får delta vid sammanträdet. Nämnden meddelar skriftligen sitt beslut till den som begärt prövning. Prövningen i Försäkringsnämnden är kostnadsfri. Beslut som Försäkringsnämnden

fattat är bindande för försäkringsbolaget, men naturligtvis kan den som överklagat föra ärendet vidare för prövning i annat forum. Innan du anmäler ditt ärende till Försäkringsnämnden är det viktigt att din handläggares chef eller en specialist tagit del av det aktuella ärendet.

Anmälan om nämndprövning gör du till Försäkringsnämnden genom en särskilt framtagen blankett som du hittar på vår hemsida www.trygghansa.se eller genom att ringa tel 075-243 10 31. Din begäran om prövning måste inkomma senast 6 månader efter det att bolaget meddelat slutligt beslut.

Ärende som prövas av Buss-, Maskin-, SÅ-, SMF- eller Taxinämnden kan ej prövas av Försäkringsnämnden för Trygg-Hansa.

Allmän Domstol

Oavsett om nämndprövning skett eller inte kan kunden i de flesta fall ta upp tvisten till rättslig prövning i allmän domstol. Beträffande tvister om skadans värde gäller speciella regler. Se vidare i avsnittet F. Försäkringsregler.

Vi finns på plats vardagar
kl 7.30–18, för att svara på
frågor och hjälpa dig att vara
rätt försäkrad:

0771-111 700

För att anmäla en skada
ringer du:

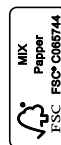
0771-111 500

Vid skada i utlandet,
ring SOS International:

+45 701-050 50

Besök oss gärna:

trygghansa.se

F00568 1505